

"VALLANKUMOUKSEN HENGETÄR."

(Jatkoo ensimmäiseltä sivulta)

läiset joka oli \$50 kuukaudelta. Tämä ilmoitus oli ankara isku niille, joille yleisen hyvän valvonta oli ammatti ja jotka olivat tähän asti saaneet 25,000 ruplaa vuodessa. Kollontaylla oli varattuna heille toinenkin yllätys: hän ilmoitti, että tästedes on kaikkien palvelijain oltava koukussa, joita tullaan pitämään usein ja että pyykkimuijan mielipide pidetään yhtä arvokkaana kuin ammatihyväntekijäinkin ja kaikilla olisi yhtäläinen tilaisuus ylennyksiin. Kollontay sai lakossa olevat palvelijat taipumaan kolmessa päivässä. Minä tapasin käydä hänen toimistonsa Kazanskajalla ja hän kertoi minulle useista asioistaan "Olin aivan ihmeissäni — hän sanoi — kuinka monet näistä yksinkertaisista, oppimattomista ihmisistä ymmärsivät tätä työtä." Kun he tulivat tietämään että heidän työnsä oli myös osa koko toimiston suurista suunnitelmista, niin he työskentelivät usein 16 tuntia päivässä antaakseen Kollontayta, jota he kutsuvat "pikku toveriksi".

Kollontayn työ ulottuu yli Venäjän. "Yksi suurin tehtäväni — sanoi Kollontay — on muuttaa koko se avustajajärjestelmä joka koskee kahta ja puolta miljoonaa sodassa ruhjottua, avutonta sotilasta. Jos he tuntisivat, että he jollakin tavalla auttavat toimeentulonsa hankkimisessa, olisivat he paljon onnellisempia. Nykyään he eivät saa kylliksi avustusta elääkseen kunnollisesti; he rypevät liassa ja kerjävät almuja. Kun minä otin toimeni vastaan, he saivat ainoastaan 30 ruplaa vuodessa. Alentamalla toimistoni työläisten palkkoja ja parantamalla tarpeettomia menoja ja vuotoja sain näiden sotilaiden vuotuisen avustusrahan nousemaan 216 ruplaan. Mutta sekään ei riitä. Kokonaan avuttomaksi ruhjoutunut sotilas tarvitsisi saada vähintään 2400 ruplaa vuodessa."

"Tähän kahteen ja puoleen

ASTORIAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka torstai-ilta, kello 8. Osote: 262 Taylor Ave.

WAUKEGANIN, III., S. S. O. viralliset kokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena sunnuntaina, alkaen klo 2 i.p. — Osaston ompeluseuran kokoukset ovat joka toinen torstai, alkaen klo 2 i.p.p. Kahvia kokouksen loputtua.

MULLAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään joka torstai Suomi-haalilla, kello 2 i.p.p. Kaikki tervetulleita.

PORTLANDIN S. S. O. Osaston ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka toinen torstai-ilta, kello 8. — Osote: 719 Mountana Ave.

HANNAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään jokaisen viikon torstaina, kello 8 i.p.p. Huom! Kahvia saatavana joka kokouksen loputtua.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla, Ahjo-lasna, joka torstai, kello 2 i.p.p. Osote: 315—10th St., Hoquiam, Wash.

ROSSLAND, B. C., Canada, S. S. Osaston (Box 454) ompeluseura kokoontuu joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena torstai-ilta kello 7:30 Kansanhaalissa, jossa s. a. osaston kokouksetkin ovat joka toinen sunnuntai kello 3 i.p.p.

+++++
 + NEW YORKIN SUOM. NAISTEN +
 + OSUUSKOTI +
 + JA PAIKANVÄLITYS-TOIMISTO +
 + 241 Lenox Ave. & 122 St. +
 + Telephone: 813 Morning side +
 +++++

ONKO KUVATAULUNNE KEHYKSIX VAILLA?

Laitamme ne teille kehyksiin valintanne mukaan. Jättäkää tilauksenne TOVERIN KIRJAKAUPPAAN

miljoonaan ei sisälly vielä haavottuneet ja sairaat sotilaat; heitä on kaikkiaan 7,000,000. Ja paitsi heitä, on 350,000 sotaoppia yksityisissä kodeissa ja 200,000 kuuroa, mykkää, sokeaa, vähämieleistä ja irtolaista!"

Yksi keino miten Kollontay sai pikaisesti varoja toimistolle on ollut että hän asetti hyvin korkean veron pelikorteille. Kortit jotka ennen maksoivat 30 ruplaa kaksitoista pakkaa, maksavat nyt 300 ruplaa. Omituista, että heti kun pelikortit tulivat yleisyystavarain joukkoon, lisääntyi niiden kysyntä.

Yksi hänen hartaimpia toiveita on perustaa hoitoa äideille jonka hän nimittäisi "Äitiyden palatsiksi". Kollontayn ehdotuksesta laati bolshevikihallitus lain jossa luvataan hallituksen kustannuksella vapaa hoito synnyttävälle naisille 16 viikon ajan. Jos he kotiin palattuaan eivät tunne itseään terveiksi, on heillä oikeus jatkaa hoitoa. Tämä koskee yhtäläisesti kaikkia naisia, sillä avioutonta äitiyttä ei pidetä Venäjällä enään rikoksena.

Bolshevikit ajattelevat, että äideistä huolehtiminen on yksi valtion ensimmäisistä tehtävistä.

Löytölasten kodit Venäjällä on yksi Kollontayn hirveimpiä pulmia. Nämä Venäjän löytölasten kodit ovat kautta mailman kuuluisia siitä, että niissä tapetaan lapsia nälkään ja puutteeseen. Ainoastaan 15 prosenttia näihin laitoksiin viedyistä lapsista säilyy clossa. Kollontay on järjestänyt löytölasten hoidon siten, että lapset annetaan maalaisenkkojen hoitoon, joiden tulee hoitaa lapsia kuten omiaan. Mutta hänellä on ollut niin paljon tehtävää, ettei hän ole tätä asiaa ehtinyt monessa paikassa järjestää.

Kun menin tapaamaan Kollontayta eräänä päivänä, oli hänen ovensa edessä pitkä jono vanhuksia. Kollontay selitti, että he olivat tulleet kiittämään häntä siitä, että hän oli poistanut ilkeät johtajat siitä vanhusten turvakodista, jossa he olivat. "Heidän turvakotinsa on nyt pieni tasavalta, jossa he itsekin saavat määrätä laitoksen asiat, valita ruokansa —"

Keskeytin hänet, kysyen, mitä heidän ruokalistansa nykyään voisi sisältää.

Kollontay nauroi, sanoen: "Ymmärrättehän, että se on suuri siveellinen tyydytys kun saa itse määrätä sen syökö mieluummin sakeaa vaiko ohutta kaalikeittoa."

Ja siinä juuri onkin Kollontayn suuri menestys, että hän sallii ihmisten itsensä tehdä valintansa asioissa.

KOULUISTAMME.

(Jatkoo ensimmäiseltä sivulta)

Kansakoulujemme johto on niinkään yksinvaltaista, joskin niitä johtavat äänestyksen kautta valitut johtokunnat, joilla on ylin määräämisvalta kouluasioissa. Kansakoulujen opettajilla on melkein vieläkin vähemmän vaikutusvaltaa oppilaisiinsa ja opetusjärjestelmään kuin yliopistojen orjamaisilla professoreilla. Amerikalainen nuorisoi joutuu kuluttamaan kahdeksan, kaksitoista tai kuusitoista ikävuottaan tämän yksinvaltaisesti johdetun koulujärjestelmän ilmapiirissä. Onko siis ihme, että kouluuoriomme on tämän järjestelmän vakuintuneita ihailijoita? Katoolisen kirkon jesuiitat halusivat saada lapsen ohjattavakseen ai-

noastaan sen seitsemän ensimmäisen ikävuoden ajan, muodostaakseen sen henkisen elämän heidän oppinsa mukaiseksi. Meidän koulujärjestelmämme hallitsee lapsia 8—12 vuotta.

Koulujen, alemmista ylimpiin pitäisi olla kokonaan ja suoraan opettajien ja lasten vanhempien johdettavissa. Kansakoulujen johtokunnat, kyllä valitaan äänestyksen kautta, mutta niiden jäsenet muuttuvat liian harvoin ja johtokunnilla on liian suuri valta opettajien ja opetusjärjestelmän yli. Jos koulut tarvitsevat johtajia, niin ne pitäisi olla opettajien ja vanhempien valitsemissa, eikä johtokuntien. Ylempien koulujen ei myöskään pitäisi olla politikoitsijoiden ja rahamiesten johdettavissa, vaan nuorukaisten vanhempien ja opettajien johtamia. Ranskassa Englannissa, Venäjällä, Saksassa ja Ruotsissa eivät yliopistot ole kenenkään omistamia; ne ovat itsenäisiä laitoksia, ja menestyvät yhä hyvin ja paremminkin kuin meidän yliopistomme joita rahamiehet johtavat. Tietysti korkeammat koulut jossain määrin joka maassa pyrkivät edustamaan vallassaolevan luokan etuja, sillä parempiosaitsethan näitä kouluja käyttävät enemmän kuin köyhälistö, mutta meillä on useita esimerkkejä siitä, etteivät Euroopan korkeat koulut ole läheskään niin vanhoillisia kuin tämän maan yliopistot. Muiden maiden ylioppilasuoriso on suurelta osalta vallankumouksellista ja muuten hyvin edisysmielistä väkeä, eikä sellaisia skääppi-ihanteilla varustettuna roikkua kuin ylioppilaat täällä.

Kun me poistamme koulujemme johdosta sen yksinvaltaisen luonteen, muttuu niiden opetusjärjestelmä, kuri ja henki enemmän kansanvaltaiseksi. Monet tarpeettomat ja vanhanaikaiset lukukirjat, tavat ja seremoniat häviävät. Kun me opimme antamaan kyllin suuren merkityksen koulukasvatukselle, niin me vaadimme useampia kouluja, joissa on useampia luokkia ja useampia opettajia. Nykyään ovat koulumme ahtaita, huonosti valaistuja ja opettajilla on niin suuri oppilasmäärä, että he eivät ehdi antamaan vähääkään yksilökohtaista opetusta oppilailleen.

Viime keväänä Seattlen koulujen johdosta erotettu toveritar Anna Louise Strong on kirjoittanut laajan selostuksen kansakoulujärjestelmästä ja koulujen johdosta, joka tullaan pian julkaisemaan Toverittareissa.

LEIPURI JA MITÄ HÄN LEIPOI.

(Jatkoo kuudennelta sivulta)

kaikista yhdistyksen tuottamasta hyödystä, sattui kylvän tulemaan heidän joukkoonsa, ja sen sijaan, että hän olisi näyttänyt tyytyväiseltä heidän hyvästä onnestaan, hän rypisti kummiaan, sanoen: "Teidän täytyy kehottaa miehänne luopumaan "Vooruitista". Siihen kuuluu vaarallisia ihmisiä: sosialisteja, agitatoreita ja kirkon vihollisia; minä kiellän teitä olemasta niiden kanssa tekemisissä."

Katoolinen papisto oli ensimmäinen suuri vastus, jonka Anseele ja hänen toverinsa kohtasivat. Ei kirkko vastustanut osuustoiminnallista leivän valmistusta itsessään, sillä pian alkoivat kylvän papit perustaa leipomo-yhdistyksiä oman johtonsa alaiseksi, vastustaakseen "Vooruitia". Mutta Anseele ja toiset johtajat avomielisesti selittivät, että heidän tarkotuk-

sensa oli levittää osuustoiminnallisia periaatteita, kunnes ne käsittävät kaikki ihmisten välttämättömät elintarpeet. He olivat sosialisteja. Kuten Anseele sanoi: "Me pommitamme pikkuporvarien linnoituksia leipälokoilla". Tietenkin Belgian kirkko, joka on erottamattomassa yhteydessä konservatiivisen puolueen periaatteiden kanssa, ei voinut asettaa puolueettomalle kannalle Anseeleä ja hänen jyrkkää ohjelmaansa kohtaan.

Tässä oli Marien ensimmäinen vaikeus: valita kirkollisen kuuliaisuuden ja "Vooruitin" aineellisten etujen väliä. Siinä ei ollut kysymys ainoastaan uskonosta. Melkein kaikki Marien ja hänen lastensa huvi oli kirkon yhteydessä. Kyläkunnan papit järjestivät heidän huvit ja juhlat. Sillä ajalla kun miehet istuskelivat ravintoloissa, löysivät vaimot ja lapset kylliksi vaatimattomia huveja seurakunnan talolta.

"Papit ovat oppineet meiltä osuustoimintaa", sanoi Anseele, kun katoolisia leipomo-yhdistyksiä alettiin perustamaan. Meikin voimme oppia heistä. Ilman naisia eivät leipomomme menesty. Meidän myöskin täytyy tarjota heille musiikkia".

Pian sen jälkeen avasi "Vooruit" "Oms Huis" (Oman Talon), ensimmäisen näistä omituisista seurustelukeskuksista, jotka Belgiassa ovat kuuluisia "Maison du Peuple" nimellä. Jokainen, joka on matkustanut Belgiassa on nähnyt tämän nimen.

Mutta niihin aikoihin Oma Talo sai osakseen vähän huomiota; se oli hyvin vaatimaton pieni klupihuone, jota vuokrattiin leipomon varoilla. Miehet voivat siellä kokoontua, lukea sanomalehtiä, pelata dominopeliä ja kuulla jonkun toverin laulua. Siellä tarjottiin kahvia, virvokkeita ja olutta pienellä liikevoitolla. Sitten alettiin kehittämään miehiä tuomaan vaimonsa ja lapsensa mukanaan ja lisättiin ohjelmaan laulua ja tanssia. Johtajat toivat ensiksi perheensä sinne ja vähän kerrallaan lisättiin erilaisia huvituksia, joiden järjestelyyn naisetkin ottivat osaa.

Vasta Omassa Talossa huomasi Marie ottavansa osaa samoihin huvituksiin kuin hänen miehensä. Koska mitään väkevämpää ei tarjottu kuin olutta, kulutti Piet paljon vähemmän rahaa kuin ennen ravintoloissa; kaikki oli halvempaa koska kenellekään ei tarvinnut koota liikevoittoja. Päinvastoin, tiedettiin, että Oma Talo ei maksanut omia kustannuksiaan ja että leipomo maksoi vajauksen. Ainoat hyväntekijät tämän belgialaisen seurustelukeskuksen takana olivat ihmiset itse.

Siitä asti alkoi "Vooruitin" jäsenmäärä nopeasti lisääntymään. Kaikkialle Belgiaan perustettiin samanlaisia yhdistyksiä. "L'Progres" Jolimontissa kehotti kivihiilenkaivajia perustamaan samanlaisia yhdistyksiä. Siellä olivat väinakeittimöt vieläkin voimakkaampia yhdistyksen vastustajia kuin papit. Mutta "L'Progres" voitti; sen avulla perustettiin kooperatiivinen o-lutpanimo, jossa valmistettiin niin hyvää ja halpaa olutta, että kaikki hiilenkaivajat kannattivat osuusliikettä ja yksityiset keittimöt joutuivat sulkemaan ovensa; melkein kaikki kylväno-ko kuuluu nyt paikalliseen liittoon.

Nykyään (1913) on Belgiassa 205 osuustoiminta-yhdistystä. Niitä on kaikissa Belgian suurissa teollisuuskeskuksissa ja

(Jatkoo seuraavalla sivulla)